

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Vabilo k romanji Slovencev v Sv. deželo.

Že od nekdaj so se kristjanje s posebnim spoštovanjem ozirali na one kraje, v katerih je bival naš Odrešenik, v katerih je on doprinašal čudeže, katere je slednjič posvetil s svojo krvjo. Koliko kristjanov je srčno želelo romati v one svete kraje? Toda radi prevelike daljave in s to združenimi ogromnimi stroški, zaradi raznih ovir je bilo le majhnemu številu kristjanov mogoče to romanje izvršiti. Vsled raznih ugodnih okoliščin je to popotovanje dandanes mnogo olajšano, zlasti ako se združi večje število romarjev in se v ta namen najme posebna romarska ladija. Na ta način se je lansko leto vršilo romanje Tirolcev v Sv. deželo.

Ker se je romanje Tirolcev jako ugodno izteklo in to z razmerno jako nizkimi troški, tedaj je gotovo opravičena želja, da se tudi našemu vernemu ljudstvu ponudi prilika, v večjem številu romati v Sv. deželo.

Verni Slovenec je vedno rad romal na Božja pota, zaradi tega se tudi trdno nadjamo, da se oglasi toliko število romarjev, da bo mogoče prirediti prvo veliko romanje Slovencev v Sv. deželo.

V Ljubljani, dne 17. aprila 1899.

Oton pl. Detela
deželni glavar
predsednik.

Fran Povše
dež. in drž. poslanec
podpredsednik.

P. Hugolin Sattner
župni upravitelj.

Ivan Sušnik
kanonik
namestnik.

Ivan Rozman
č. kanonik.

Ivan Vrhovnik
mestni župnik.

Martin Malenšek
mestni župnik.

Anton Koblar
tajnik.

Anton Zupančič
profesor.

P. Angelik Hribar
franciškan.

Dr. Vinko Gregorič
primarij.

Alojzij Stare
blagajnik.

Simon Pogačar
zasebnik.

Karol Pollak
veletržec.

Josip Jeglič
trgovec.

Josip Benkovič
pref. v Alojzijevišču.

Pogoji in program.

1.) Romanje v sv. deželo se bode vršilo, ako se začasno zglesi približno 500 romarjev. Da bode mogoče za popotovanje potrebno pravočasno oskrbeti, naj se romarji pri svojih župnikih zglasijo

vsaj do 31. maja. Na pozneje oglašene se ne bo moglo ozirati. Izpolnjene zglasnice naj p. gg. župniki takoj dopošljejo odboru v Ljubljano.

2.) Sprejemajo se samo moški romarji. Razmere in bivališča v Jeruzalemu niso še toliko urejene, da bi se zamogle tudi ženske v večjem številu romanja vdeležiti.

3.) Romanje v sv. deželo priredi sicer Ljubljanska škofija, vendar pa se povabijo k tej vdeležitvi tudi Slovenci iz sosednih škofij. Č. gg. sosednjih vladikov se vabijo, da zaosnujejo posebne podobore, kateri naj stopijo v zvezo z osrednjim odborom v Ljubljani in na ta način pospešujejo zglasitev romarjev.

4.) Cena za popotovanje znaša v prvem razredu 170 gld., v drugem 130 gld. Vdeleženci plačajo precej pri zglasitvi 10 gld. pristopnine, preostalo svoto pa v enem ali dveh obrokih vsaj do konca junija. Na železnici bode vdeležencem prvega razreda drugi vozni razred, in vdeležencem drugega razreda vozovi tretjega razreda na razpolago.

5.) Ako kdo pozneje od nameravanega popotovanja odstopi, zapade pristopnino 10 gld. Druga uplačana potnina pa se mu vrne, ako se zglesi mesto njega drug romar. V slučaju resnično dokazanega zadržka se mu bode potnina po končanem popotovanju vrnila, ako se bode kazal kak prebitek.

6.) Za vplačano svoto preskrbi odbor romarjem vožnjo iz Ljubljane v Jeruzalem in nazaj v Ljubljano z vso hrano, pijačo in prenočiščem, oskrbi vodnike, darila itd. Romarji nimajo med potom nikakih stroškov, razun kar hoče vsakrteri za nakup spominkov, za kak izlet izven programa itd. potrošiti.

Iz svojega bivališča v Ljubljano k skupnemu vlaku in potem po dovršenem romanji iz Ljubljane zopet na svoj dom potuje vsakdo na lastne stroške. Romarji, slučajno bivajoči ob progi med Ljubljano in Trstom, vstopijo, oziroma izstopijo seveda lahko med potoma.

7.) Potovanje se bode vršilo prve dni meseca oktobra in bode pri ugodnem vremenu trajalo približno 21 dnij, in sicer vožnja iz Ljubljane preko Trsta do Jafe 7 dnij. Iz Jafe v Jeruzalem, bivanje v Jeruzalemu in okolici (5 dnij) in nazaj

v Jafu 7 dnij, iz Jafe nazaj do Ljubljane 7 dnij. Izlet iz Jeruzalema v Nazaret in k Jordanu ni radi obilnega števila romarjev v skupnem programu.

8.) Ker romanje nima namena, ba bi se kdo s tem okoristil, sodelujejo vsi odborniki brezplačno.

9.) Vsak romar dobi brezplačno knjižico s popisom sv. krajev, katera mu služi ob enem tudi kot molitvenik. Nadalje dobi vsakteri romar legitimacijo, katera mu služi v potrdilo, da je ud romarske družbe.

V Ljubljani, dne 17. aprila 1899.

Odbor.

Gospodarske stvari.

Novo vinogradstvo in ljudska šola.

Novo vinogradstvo v splošnem po Dolenjskem lepo napreduje. Da napreduje, hvala za to gre visoki c. kr. vladi, slavnemu deželnemu zboru, slavni kranjski hranilnici, slavni kmetijski družbi in — marljivosti posameznikov, posameznih prizadetih posestnikov vinogradov. Med poslednjimi stojé v prvi vrsti naši izobraženejši in imovitejši posestniki. Manjši posestniki, recimo navadni kmetje, že celó pa naši takozvani kmetiči, so v tem obziru še v zastanku, nekateri niso še niti v pričetku napredovanja. Komu ali čemu gre to pripisovati? Pred vsem gotovo mali splošni izobrazbi dotičnikov, saj je pač po celem svetu tako, da je omika prvi pogoj vsakemu napredovanju. To pripisovati gre pa tudi slabemu gmotnemu stanju dotičnikov, in gotovo ne v poslednji vrsti tudi nezadostnemu strokovnemu razumenju stvari same, nezadostnemu razumenju načina novega vinogradstva. Pustimo splošno izobrazbo našega, vinogradstvo goječega kmetijskega ljudstva za danes na strani, kajti ona zahteva celo veliko dóbo ugodnega upliva ljudske šole, in ta dóba leži še zeló vsa pred nami, ne pa za nami. Pustimo za danes na strani tudi gmotno stanje našega manjšega kmeta in kmetiča, kajti neovrgljiva istina je, da si v tem obziru lahko marsikdo pomaga, ako le hoče, saj mu v pričetku tega članka navédena zastopstva pomočno roko nasproti molé. Danes oglejmo si le tretji uzrok, katerega smo tukaj kakor tistega navédlí, kateri napredovanje novega vinogradstva v krogu naših manjših in najmanjših vinogradskih posestnikov ovira, namreč: nezadostno strokovno razumenje stvari same, nezadostno razumenje načina novega vinogradarstva.

Da se v tem obziru ljudstvo pouči, storilo se je že dosti, osobito od strani našega deželnega zastopstva, slavnega deželnega zbora. Ta je osnoval na Grmu kmetijsko šolo, katere poglaviti predmet v šoli in poglavita panoga v gospodarstvu njenem je vinarstvo. Izdal je že ponovljenikrat tiskani pouk,

kako gre nove vinograde zasajati. Nastavil je za poučevanje v novem vinogradarstvu posebnega učitelja, katerega v svojem poslu i državni strokovnjaki podpirajo. Razdelil je že med vinogradnike na stotisoče ameriških trt. Pri vsem tem lotijo se naši mali vinogradski posestniki novega vinogradstva v veliko premali meri, in kjer se ga lotijo, polotujejo se ga z veliko premajhnim razumom stvari. Strokovnjak se more čestokrat kar čuditi, kako napačno pri napravi novih vinogradov postopajo. Čestokrat mora kar brez ovinkov izjaviti se: iz vsega tega ne bode nič, vse je le zabadavo delo. Da, dostikrat se strokovnjaku vidi, kakor da bi se marsikateri mali vinogradnik naprave novega vinograda le za to lotil, da pride do državnega ali deželnega posojila, s katerim si skusi opomoči, toda ne v vinogradstvu, ampak —? Rigola marsikdo komaj dobri dve pedi globoko. Trte zasaja tako gosto, kakor da bi sadil koruzo. Pa kaj zasaja? Vse, kar mu ravno v roke pride, še celó izabelo, divjo riparijo itd. Kako gre pa še-le s cepljenjem in grubanjem, kako z gnojenjem in izgojevanjem mladih trt? Tako, da mora, vse to delo opazujoči strokovnjak izjaviti se, da je vse ravno tako izvršeno, kakor bi ne smelo izvršeno biti.

Tukaj je treba pač pomoči, nujne in izdatne pomoči, ker sicer utegne priti še do tega, da se bode vsled nepovoljnih slabih uspehov v takih popolnoma nepravilnih novih vinogradskih zasaditvah sklevalo, da je cela nova ta stvar nič vredna, zavrgljiva.

Kje naj se pa ta nujna in izdatna pomoč išče? Po našem mnenju v ljudski šoli. Na Grmu osnuje naj se v mesecu avgustu posebni tečaj za ljudske učitelje le vinorodnih krajev. V tem tečaju naj se učitelji temeljito, toda le praktično v vseh, prav vseh delih novega vinogradstva podučé. Potem naj pa dežela s pomočjo vlade občinam takih učiteljev mala, toda primerna zemljišča ali kupi, ali pa le v najem vzame, da si napravijo na njem — vse seveda na deželne stroške — mali matičnjak, malo trtnico, mali vinogradič. V tak matičnjak, trtnico, vinogradič sklical naj bi učitelj za časa posameznih del vsako leto vinogradnike svoje občine, in tam naj bi jim vsako delo praktično pokazal ter razložil. Tako imel bi vsak vinogradnik najlepšo in najbližjo priliko, pravilnega novega vinogradstva priučiti se. Vsi, tak pouk izvršujoči učitelji, morali bi pa po popolnoma enotnem načrtu, katerega bi od slavnega deželnega odbora sprejeli, postopati. Vsi, tak poduk izvršujoči učitelji bili bi naj pod nadzorstvom deželnega popotnega učitelja za vinarstvo. Vsi, tak poduk izvršujoči učitelji sprejemali naj bi pa tudi za svoj trud pri-

merno nagrado, tako da bi ga radi z veseljem vršili, ne pa da bi jim bile novo breme v že tako težavnem pa le slabo plačanem poslu učiteljavanja. Tako postala bi lahko ljudska šola prav mogočna, jako izdatna pospeševaljica vinogradskega predovanja. Možje, katerim je skrb za blagor našega kmetujočega prebivalstva izročena, vzemite to misel v pretres, mogoče da ni napačna.

Okoličanom novih mitnic!

V zadnjem času so bile premeščene nekatere mitnice. Da se bodo gospodarji v okolici novih mitnic vedeli ravhati, kdaj jim je plačevati mitnino od svoje živine in voženj, in kdaj ne, namenili smo se danes na željo prizadetih pojasniti nekatera določila dotičnega zakona o cestnih mitnicah.

Po § 18. zakona o cestnih mitnicah z dné 26. avgusta 1891 je oproščena mitnine vsa živina oziroma vse vožnje, ki so potrebne za opravljanje gospodarstva na kmetijah, ležečih v okolici mitnice.

Gospodarjem potem takem ni plačati mitnine v vseh sledečih slučajih:

1.) Kadar gonijo živino past, napajat, plemeniti, podkovati ali zdraviti.

2.) Od kmetiskih voženj, tedaj, kadar vozijo na njiye in druga zemljišča potrebno orodje za obdelovanje tistih.

Vožnja živinskega in straniščenega gnoja je tudi prosta mitnine, naj je gnoj doma pridelan ali pa nakupljen.

Vožnja umetnih gnojil je tudi prosta mitnine, ako se izkaže gospodar s potrdilom občinskega urada, da se ima dotično gnojilo porabiti za domače gospodarstvo.

3.) Kadar vozijo žito v mlin in moko iz mlina.

4. Kadar vozijo v okolici mitnice dobljeno kamenje, pesek, apno, stavbni les itd., in sicer za stavbe, ki se imajo zgraditi v okolici mitnice.

5. Ako se pelje gospodar na svoja bolj oddaljena zemljišča nadzorovat kako delo, ali pa kadar se peljejo delavci na delo, recimo v gozd, vinograd itd., kar se dogaja bolj pogostoma na velicih posestvih.

V vseh teh slučajih oproščeni so mitnine pa tudi tisti gospodarji, ki ne prebivajo v okolici mitnice, a imajo tamkaj svoje kmetije, obrtnije ali kaka druga taka podjetja, in kateri so prisiljeni voziti čez mitnico, da lahko obdelujejo svoje imetje.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

„Proč od Rima“ kličeta Wolf in Schönerer. Avstrijske Nemce hočeta izpeljati v protestantski tabor. Tam bo baje bolj varno za njih nemško

mišljenje. Res so nekateri prenapeteži prestopili k protestantizmu. Kar je poštenih katoličanov, se ne dajo zmotiti. Dunajski knezonadškof kardinal Gruscha je izdal pastirski list, v katerem pravi, da se zaradi narodne nestrpnosti ne sme menjati vera očetov, kakor se menja srajca na životu. Židovska glasila zabavljajo hudo zoper ta pastirski list. — Notranja politika nič boljšana.

V deželnem zboru Štajerskem so slovenski poslanci predlagali, naj se za slovensko ljudstvo ustanovi vsaj jedna meščanska šola s slovenskim učnim jezikom. Predlog so Nemci zavrgli.

Kaj je novega po širokem svetu?

Ameriški listi poročajo, da so Amerikanci vstaške čete na Filipinih zopet premagali, in sicer imenitno premagali. Da se Amerikanci radi bahajo, je priznано dejstvo. Čudno je vsekako, da je v zadnjem boju po ameriških poročilih padlo le osem mož izmed Amerikancev, Aquinaldo pa, vodja vstašev, je izgubil ogromno število vojakov. Vstaši so baje morali pobegniti v gorovje.

Zaradi avstralskih otokov Samoa so se precej hudo spoprijeli Angleži, Amerikanci in Nemci. Spoprijeli so se doslej samo z besedami. Lahko se zgodi, da se spoprimejo tudi z dejanji. Nemci baje šuntajo domačine zoper Angleže in ž njimi združene Amerikance.

Piše se nam:

Iz Semiča. — Smrt pobira, nič ne zbira, pravi prigovor. Ta nemila smrt je zopet končala mlado, nadepolno življenje. V Semiču pri svojih stariših je po dolgem bolehanji umrl bogoslovec, gospod Janko Bartel. Rojen je bil Podgradom 18. januarja 1877. Gimnazijo je z zrelostnim izpitom dovršil v Novem mestu in potem stopil v ljubljansko semenišče. Tukaj je zavoljo svojega prikupljivega in prijaznega značaja postal ljubljene profesorjev in tovarišev. V prostem času baval se je najraje z godbo, za katero je kazal izvanredno nadarjenost. Bil je tudi sam izvrsten pevec. Še kot dijak na spodnji gimnaziji je ljudstvo očaral s svojim krasnim glasom. Letos bi bil dovršil bogoslovje in pel novo mašo; a previdnost Božja je drugače sklenila. V boleznih je rekel enkrat: „Jaz ne bom nikdar nove maše pel, ker se je preveč veselil.“ Že lansko leto meseca novembra je moral v študijah prenehati. Podal se je k ljubljanim starišem v Semič zdravja iskat. A ljubezniva skrb dobrih starišev in sestrice ni mogla zadržati smrti, ki je po njem že stegnila svojo koščeno roko. Ves udan v voljo Božjo in večkrat previden s sv. zakramenti je v četrtek 20. t. m. zjutraj ob šestih mirno v Gospodu zaspal.

Kdo popiše britko žalost njegovih domačih, ki so zgubili prisrčno ljubljene sina, tako ljubega brata?

Pogreb je bil v soboto 21. t. m. ob 9. uri dopoldne nad vse yeličasten. Pogrebni govor je imel gosp. Mihael Bulovec, nunski spovednik v Ljubljani in posebni prijatelj pokojnega Janko-ta. K pogrebu je prišlo 17 duhovnov od blizu in daleč, pa tudi osem gospodov bogoslovcev-pevcev, da skažejo zadnjo čast

ljubljenemu tovarišu. Peli so pred hišo, pri sv. maši, med sprevedom in na grobu tako milo in ginljivo, da je vsem do srca segalo.

Tudi ljudstvo se je v tako obilnem številu pogreba vdeležilo, da je bila sicer prostorna cerkev popolnoma polna. Med pogrebom nisi na polji videl nobenega človeka. Ljudstvo je pokazalo, da spoštuje duhovne, a tudi blago Bartelnovo družino, kateri naj bo veličasten — žalosten spreved vsaj nekoliko v tolažbo.

Blagi Janko pa naj v miru počiva!

Domače vesti.

(Imenovanje.) Preč. gosp. Ivan Tomažič, mestni župnik v Škofji Loki in Štefan Jaklič, župnik v Št. Vidu, imenovana sta knezoškofijskim svetovalcem.

(† Grof Hohenwart), bivši minister, umrl je minoli teden na Dunaju. Bil je državni poslanec in častni meščan novomeški. Gospod župan novomeški dr. Šegula je povodom njegove smrti grofinji vdovi brzojavno sožalje mesta sporočil.

(† Gospod Edvard Rosina), posestnik v Kandiji, sin rajnega odvokata dr. Rosine, umrl je po daljšem bolehanju, 38 let star.

(Umrl) je v Ljubljani 23. aprila po kratki bolezni sodnijski nadsvetnik v pokoju, gospod Karol Pleško. Rajni je bil tudi pri nas obče poznan in spoštovan. Služboval je tukaj kot sodnijski svetnik od leta 1881 do 1886. Imel je skupno nad 42 službenih let. Zaradi neumornega, zvestega in vspešnega uradovanja bil je imenovan c. kr. sodnim nadsvetnikom. Tudi ob viharjih časih ostal je vedno zvest in neomahljiv domoljub. Zapustil je štiri hčerke. Blag mu spomin!

(Obisk.) Msgr. baron Oer, stolni kanonik iz Gradca, predsednik kat. rokodelskega društva je prišel danes obiskat svojega prijatelja, mil. g. prošta dr. Elberta v Novo mesto. Danes zvečer bo obiskal tukajšnji rok. dom. Od tod bosta šla oba gospoda v Gorico obiskat prevz. g. knezo-nadškofa.

(Šoli „Glasbene Matice“) so z nova darovali: Gospod V. Rohrmann, veletržec v Ljubljani, 5 gld.; gg. pl. dediči po K. Rudežu dva deleža „Dolenjskega Narodnega Doma“; mestni zastop v Novem mestu 100 gld.

(V „Glasbene Matice“ novomeške) oddelek, ki se je pričel 21. t. m. za pouk mladeničev v temeljnih glasbenih naukih, hodi sedaj 12 mladeničev, ki so največ učenci meščanske godbe. Pouk je v društvenih prostorih vsak petek od 6. do 7. ure zvečer ter se bodo novi učenci sprejemali samo še v petek 5. t. m. ob 6. uri.

(Dolenjskega pevskega društva pevske vaje) se zopet prične v sredo 3. t. m. ter bodo redno vsako sredo i soboto ob 8. zvečer za moški zbor, vsak ponedeljek i četrtek ob 8. zvečer za ženski zbor.

(Novo farno cerkev) bodo gradili v Šmartnem pri Litiji. V nedeljo 4. junija položili bodo temeljni kamen.

(Sejm v Toplicah) je vsako leto v četrtek po sv. Florjanu, ker pa je letos isti dan praznik Vnebohoda, bo sejm drugi četrtek, to je dne 18. maja ali četrtek pred binkošti.

(Upravne ure davčnega urada.) Vsled odloka fin. ravnateljstva v Ljubljani z dne 12. apr. 1899, št. 233, se bode od 12. majnika t. l. počenši pri tukajšnjem c. kr. glavnem davčnem uradu pobiranje

avkov in vplačevanje ostalih indirektnih pristojbin kakor tudi izplačevanje nakazanih zneskov vrnilo ob delavnikih samo od 8.—11½ ure dopoludne ter od 2.—5. ure popoldne; zadnji dan v mesecu pa samo dopoludne. Na sveti dan in ob nedeljah je davčni urad cel dan zaprt, vsled česar omenjene dni vsakršno blagajniško poslovanje izostane. Pripomniti je zlasti še, da so odslej dalje ob nedeljah tudi naznanila za kuhanje žganja do cela izključena, ker je s tem odlokom uveden pri vseh davčnih uradih popoln nedeljski počitek. Novi upravni red ostane veljaven za celo leto.

(Obrtna zadruga za Novo mesto) se ima ustanoviti. Nedeljo 23. aprila zbralo se je precejšnje število mojstrov, kateri so se o načrtu pravil zedinili ter začasni odbor izvolili, kteremu predseduje gospod Ape, pečar v Kandiji. Navzoč je bil vladni komisar gosp. dr. Pilshofer. Hvaležno je omeniti, da se je k zborovanju potrudil gosp. ces. srétnik Murnik iz Ljubljane, kateri je vso stvar jako poljudno pojasnil ter omogočil, da se je prvi korak vresničil.

(Mestni mlin) kupil je gospod Franc Seidl iz Novega mesta za 15 000 gld. Mesto si je pridržalo pravico do enega kolesa za vodnjak na trgu.

(Dolenjskega pevskega društva spomladni koncert) 15. pr. m. je uspel jako dobro. V koncertnem delu so nastopili čez dolgo zopet tamburaši ter so pod spretnim vodstvom g. Fr. Kende v kvartetu in v številnem zboru, sestavljenem naglo in nenadoma, igrali prav točno, tako da so morali točke ponavljati. Lepo bi bilo, da se tamburaški krog izkaže še v poletnih veselicah, morda popolnen tudi po vrlih tamburašicah, kakor je to bilo svoje dni! Mešani zbor, popolnen z Matičnim, je svoje točke izvel natančno i fino, kakor je navadno pod gosp. Hladnikom ter mali orkester je težko vvodno igro k Mozertovi operi „Figarova svatba“ igral s takim navdušenjem, da je bilo občinstvo kar očarano i zahtevalo ponovitev igranja. Želimo, da pozdravimo skoro tako izboren večji orkester. Običajen ples je bil za to dōbo nenavadno živahen, kajti še 2. četvorka je štela nad 20 parov, ter plesalci poslavljali so se težko z minulo plesno sezono.

(Kapiteljska cerkev v Novem mestu) ima v velikem oltarju znamenito podobo sv. Nikolaja, katero je slikal slavni italjanski mojster Tintoreto; živel je od leta 1512 do 1594. Že stari zgodovinar Valvasor omenja lepo sliko pri popisu Novega mesta, ter jo imenuje posebnost. V teku let, ko je krasna podoba otemnela nekaj vsled starosti, nekaj od prahu, ki se barve prime, je tudi dragocenost podobe se pozabila, in tako se je zgodilo, da so njega dni tudi v kapiteljski cerkvi tako napravili, kakor po romarskih cerkvah še danes vidimo. Ob večjih praznikih, ali pa, če pride tujec v cerkev, pride cerkovnik ter lepo sliko proč potegne, in pokaže se podoba, ktera se k sreči ne razloči, kako je slaba, ker pisane šipe v ozadju ves vid ovirajo. Sedajni g. prošt dr. Elbert v svoji iskrenosti in razumu za umetnost in olepšavo cerkve dal je podobo umetnim potom umiti in poškodovane točke popraviti, ter je tako lep umotvor zopet rešil daljne poškodbe. Znano je, da hoče gosp. prošt tudi cerkev temeljito prenoviti in okrasiti po pravilih umetnosti; to je prav hyale vredno, tudi potrebne zmožnosti ima za to, le želeti je, da bi ga imoviteji prebivalci tudi prav dobro z denarji podpirali, ker cerkev ni bogata, olepšave pa potrebna. O tem bomo še kterikrat spregovorili, že danes pa smemo misel mnogih povedati,

da bi prav radi pogrešali znamenitost te cerkve, namreč k presbiteriju krivo slonečo in nizko ladijo. Ako bi mil. gosp. prošt imel pogum do tega zidanja, potem bi se za naše mesto ovekovečil.

(Kapelica s podobo sv. Janeza Nep. na starem mostu je osamljena ostala, odkar se je nov most otvoril. Naše mesto je vedno slavilo god tega svetnika. Predvečer, t. j. 15. maja bilo je vsako leto živahno na Krki. Mej tem, ko je pred mostom pri podobi sviral godba, zibali so se na Krki razsvitljeni čolni, užigal se je umetalni ogenj, streljali so ob bregovih, bilo je nekaj lokalno znamenitega, kar bi škoda bilo opustiti. Potem je pa tudi umestno in dostojno, da pri tako lepem mostu in poleg mogočne vode se nahaja primerno lepa in sveta podoba; ta glas bil je slišati iz mnogih ust. Gosp. prošt dr. Elbert, uvidevši to umestno željo prebivalstva, hoče isto uresničiti, pričakujoč izdatnih doneskov od strani za lepo in dobro unetih prijateljev. Dal je po kamnoseku-umetniku napraviti načrte, ki so res lepi. Na visokem stojalu iz rezanega kamna stoji podoba sv. Janeza v naravni velikosti. Do godu sv. Janeza Nep. ne bo to izgotovljeno, vendar posebno daleč se ne bo zavleklo. To bo gotovo v kras našega mesta. Ker bo pa lepo in tudi trpežno, se razume, da bo tudi drago. Naj tedaj vsak po svoji moči kaj k stvari pripomore, nikdo naj ne zaostane; se posebno pa Janezi naj svojemu patronu čast skažejo s pray izdatnim prispevkom. Doneski naj se blagovolijo oddati pri mil. gosp. proštu, ali komur je bolj prilično, v Krajčevi bukvarni, kjer bo dobil potrdilo.

(Prodaja srečk [lozov].) V več krajih Dolenjske je čuti, da se prodajajo in kupujejo srečke. Da se obvarujejo naši bralci take baratije, jim tu objavimo, da je strogo prepovedano vsako prodajanje srečk po agentih in krošnjarijih. Prodajalec zapade kazni, kupec pa tudi zapade ves denar, kolikor ga je plačal. Srečke zunanjih držav in pa ogrske srečke, ktere nam tuje banke tako pogosto pismeno ponujajo, je tudi prepovedano kupovati.

(Mraz 26. marca) uničil je, kakor se je skazalo, po nižavah tudi vse jabelčno cvetno popje, in že celó pa ono orehov. Sadja bode torej letos po nižavah kaj malo, skoro čisto nič; bode ga pa po višinah, osobito po visokih vinogradih, v katerih se drevja nahaja dosti; tako saj zdaj cvetje obljubuje.

(„Narodna Beseda“), tako se imenuje nov list, ki izhaja v Ameriki v Cleveland, in ga izdaja gosp. Anton Kline, naš rojak iz Polja. Izhaja enkrat v mesecu in velja za leto 50 centov, to je nekako 1 gld. 25 kr. Naslov se glasi: Uredništvo „Narodne Besede“ 1029. Clair Str. Cleveland Ohio.

Listnica uredništva.

Gospod rrrrr. Vaš dopis nismo sprejeli; ne zanesemo se namreč na istinitost poročila, kakor smo se že o napačni obsodbi o znanih treh izletnikih prepričali. Ne zamenjajte pa Č. z nižjo lego!

Darovi za novomeško dijaško kuhinjo.

Gosp. župnik Anton Lovšin 2 gld., gosp. svétnik I. Kinsky 3 gld., neimenovan župnik 5 gld., darovana dva kupona prvega „Narodnega doma“ 2 gld. 52 kr., gosp. dekan I. Nagode 10 gld., gosp. župnik Fr. Pavlin 5 gld., gosp. župnik Martin Poljak 2 gld., dobrotniki iz Mesta in Kandije 25 gld. 90 kr., gosp. Fr. Jeretin 3 gld., neimenovan duhoven 3 gld., gosp. dr. Bergmann 5 gld., slavna kranjska hranilnica 50 gld., gospica Hedviga Rosina 5 gld. mesto venca na krsto rajnega brata Edvarda.

Dr Jos. Marinko.

ZAHVALA.

Za tako obilno izkazano sožalje povodom smrti preljubljenega sina, oziroma brata

JANKO-TA BARTEL.

bogoslovca IV. leta

kakor tudi za spremstvo prečastnemu gospodu dekanu Ant. Al-š-u, velečastiti domači in sosednji duhovščini, preč. gospodu nunkemu spiritualu Mihaelu Bulovec za prelepi govor, preč. gosp. p. gvardijanu Otokar-ju Aleš, častitim gg. tovarišem bogoslovcem za ginjaivo petje, sl. učiteljstvu domače in sosednjih šol, gospodu županu Ivan-u Šusteršič za vodstvo pogreba, tukajšnji požarni bramb, vsem darovalcem vencev, c. kr. žandarmeriji, Semičanom in vsem udeležnikom pogreba izrekaajo naj-prisrčnejšo zahvalo.

SEMIČ 24. apr'la 1899.

(126)

Žalujoči ostali.

Potrjim srcem naznanjamo, da je ljubljani sin oziroma brat, strijc in svak, gospod

Edvard Rosina,

posestnik,

po dolgi mučni bolezni, po prejetju svetih zakramentov za umirajoče, v 38. letu svoje dobe, danes zjutraj mirno v Gospodu zaspal.

Truplo nepozabnega pokojnega bode v petek dne 28. aprila ob 6. uri popoldne v hiši žalosti v Kandiji blagoslovljeno in potem na šmihelsko pokopališče k večnemu počitku prenešeno.

Svete maše za večni pokoj predragega umrlega brale se bodo v mnogih cerkvah.

Prosi se blagega spomina v molitvi in tibega sočutja.

Kandija pri Novem mestu, dne 27. aprila 1899.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Podpisana rodbina Rosina izreka tem potom svojo prisrčno zahvalo za mnogobrojne dokaze milega sočutja o bolezni in smrti svojega dragega sina, brata, strijca in svaka, gospoda

Edvard-a Rosina,

posestnika,

osobito visokočastiti duhovščini in č. gg. Usmilj. bratom, slav. društvu „Sokol“ za podarjeni venec, gosp. vedju, gosp. adjunkt in gosp. učitelju ter učencem deželne kmetijske šole na Grmu za častno spremstvo, gospodom dijakom za ginjaivo petje, vsakemu posebej in vsem skupaj, kateri so se pogreba vdeležiti blagovolili. Bog plačaj!

Kandija pri Novem mestu, dne 29. aprila 1899.

(139)

Rodbina Rosina.

Učenca ali praktikanta

sprejme takoj Jakob Lovrenčič v Sodražici za trgovino z mešanim blagom. — Več se izve istotam.

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze milega sočutja mej boleznijo in ob smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega sina in brata, gospoda

Franc Osterman-a,

c. kr. feldvebel-na I. reda pri deželni brambli,

in za mnogobrojno spremstvo predragega rajnega k zadnjemu počitku, izrekamo tem potom vsem prisrčno zahvalo.

NOVO MESTO, dne 22. aprila 1899.

(138)

Rodbina Osterman.

O k l i c.

Firm. 55.

Gen. I. 57/4

Na prošnjo posojilnice sv. Križ pri Kostanjevici, registrirane zadruge z neomejeno zavezo, se je v zadrudni register zabeležila sprememba zadrudnih pravil v tem:

Pri § 5 se doda točka c), ki se glasi:

„Ako se ud posojilnice preseli iz krajev, v katerih deluje posojilnica, izobči se iz zadruge.“

Pri § 6 se doda: „Zadrudni deleži se ne obrestujejo.“

Pri § 8 se doda: „Posojila proti menjici so izključena.“

Obrestna mera posojil z všteti postranskimi pristojbinami (režijskimi prispevki) sme presegati obrestna mera hranilnih vlog za največ $1\frac{1}{2}\%$ (§ 11).

C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem oddelku III.,

dne 11. aprila 1899.

(4)

O k l i c.

Firm. 63.

Gen. I. 21/4.

Podpisano sodišče naznanja, da se je v zadrudni register izvršil pri vpisu hranilnica in posojilnica v Metliki izbris bivših udov načelnstva Petra Luzarja in Antona Krašovca in vpis Jurijs Kozjana in Janeza Dragovana, kot novih odbornikov.

C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem oddelku III.,

dne 25. aprila 1899.

(5)

(128—1)

Naznanilo!

Domenico Negro, opekar v Račjem selu pri Trebnjem naznanja, da bode svojo

dobro žgano opeko prodajal

in sicer na mestu opekarni za zid 1000 komadov po 11 gld., za streho pa po 12 gld.; na kolodvor Trebnje ali pa Velika loka postavljen za zid 1000 komadov po 13 gld. 50 kr., za streho pa 14 gld. Opekarna se nahaja tik deželne ceste Velika loka — Mirna.

Naznanilo!

Zaradi bolezni gospodinje odda se v najem na več let

 hiša z gostilno,

ali pa se tudi prodaja pod ugodnimi pogoji. Ista se nahaja v Črnomlju blizu cerkve sv. Duha. Odda se tudi vsa priprava za birtijo v obilni meri, kakor sode, stekleno in porcelanasto posodo, kuhinjsko posodo, dobro vino itd.

Hiša ima dve prav velike in lepe sobe, dva salona, eno manjšo sobo, lepo kuhinjo, veliko ledenico z ledom, drvarnico, dve obokani kleti, ena prav velika, druga manjša; pod hišo je lep vrt, kateri seže do vode in nad vrtom na koncu hiše je na visokem lepa veranda, od kjer je izvrsten razgled. Hiša je na lepem prostoru in pripravna za vsaki obrt ali trgovino. — Natančneje se poizvé pri Franc Šušteršič-u, posestniku dotične hiše v Črnomlju.

(130—1)

Kot pismonoša

se takoj sprejme pošten in lepega vedenja fant, kateri zna slovensko in nemško brati in pisati.

C. kr. poštni in brzojavni urad v Črnomlju,
dne 12. aprila 1899.

Franc Šušteršič,
c. kr. poštar.

(129)

Dva klavirja, oba v prav dobrem stanu, od teh eden samo eno leto v rabi, sta na prodaj. — Kje pové uredništvo „Dol. Novic.“

(136—1)

Jednonadstropna hiša

popolnoma novo zidana je na prodaj. Ista se nahaja v Mokronogu na prav lepem prostoru z velikim ograjenim vrtom, ki meri okoli 800 metrov. Hiša je 12 let davkov prosta. — Več se izve pri županu hiše Karl Šašelju v Mokronogu.

(137—1)

Hiša na prodaj. Iz prste roke je na prodaj hiša št. 31 v Kandiji pri Novem mestu. Ista se nahaja tik novega železnega mosta, in je za kupčijo najugodnejši ležeča, ker je na razpotju treh glavnih cest. Tudi zdaj se v hiši nahaja prav uspešna trgovina, ter jo lastnik proda le iz vzroka, ker se namerava radi družinskih razmer od tu seliti. — Več pove lastnik ravno tam. (134—1)

Dvoje že rabljene zbirke zakonov so na prodaj: „Gesetze und Verordnungen“, welche für die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder gültig sind, und mit welchen sich die Gendarmen ad § 24 der Dienstinstruction vertraut zu machen haben. — Kje pove upravništvo „Dol. Novic.“

Trgovski pomočnik

(specerist) sprejme službo s l. avgustom. — Ponudbe naj se blagovoljno pošljejo pod šifro M. K. Polhov Gradec.

Hiša v Novem mestu.

Na prodaj je enonadstropna hiša na jako lepem prostoru pri kapiteljski cerkvi pod zelo ugodnimi pogoji. — Nadaljna pojasnila daje gosp. L. Ropas, hranilnični tajnik v Novem mestu, ki je ob enem tudi pooblaščen za sklep kupne pogodbe.

(132—1)

V Trebelnem je na prodaj mlín s tremi tečajji,

zraven tudi gospodarsko peslopje, dva vinogroda, njive, travniki, kakor tudi do 12 johov gozda. — Več pove lastnik Janez Kostanjevec v Mirni peči.

(127)

Bukvovezna dela

napravi

lepo in točno po primerno nizki ceni
Krajčeva bukvoznica v Novem mestu.

Dobro ohranjen klavir

(Stutzflügel) se želi kupiti. — Ponudbe naj se pošljejo uredništvu „Dol. Novic.“

(121—2)

Karol Meintinger

na Dunaju,

Wien II/2, Grosse Pfarrgasse 19

je otvoril ter priporoča svoj zavod za napeljavo

plinove in električne razsvetljave,

vodovode za vodnjake, kopališča, stranišča in gnojišča. Dalje priporoča lepo zalogo strojev, ki se kurijo s petroljem, bencinom in tako zvane Hetsluft-Motore, kateri se posebno dobro uporabljajo pri manjših tovarnah in obrtih, v mizarskih delalnicah, mlinih, žagah itd.

S temi stroji zna vsak kmalu ravnati, in se za kurjavo kaj malo porabi.

Vse napravi ceno ter zanesljivo

(114-3)

dobro!

„Naša straža“.

Hiša s kovačijo in vrtom na prodaj.

V večjem trgu na Slovenskem Stajerskem se boče v kratkem prodajala hiša s kovačijo in vrtom. Dobila se bo za okrog 3000 glid. — Hiša je v dobrem stanu, jez pa celo nov. — Zraven kovačije bilo bi lahko postaviti tudi žago. Kdor bi bil volje to lepo posestvo po tako ugodni ceni kupiti, naj to naznani „Naši Straži“, ki bo v vsem potrebnem dalje posredovala. (110-3)

Vinogradniki! Najboljši plutovi zamaški za suho cepljenje, najboljši gumi za zeleno cepljenje, popolno čisto zmleto žveplo za žvepljanje, najboljša in najcenejša galica za škropljenje, najcenejše škropilnice sistem Czimeg, rafia za vezenje trt in druge potrebščine dobé se pri Fran Perko-tu v Novem mestu, kjer se dobiva tudi vsakovrstno kolonijalno in steklarsko blago po najnižjih cenah. (95-3)

Glavni zastop vzajemno-zavarovalne banke „Slavija“ v Novem mestu

sprejema v zavarovanje proti škodam po požaru polopja in premičnega blaga mrvo in poljske pridelke po najnižjih cenah. Sprejema tudi zavarovanje za slučaj smrti, za doživetje in dote otrok. Glavni zastopnik Fran Perko. (96-3)

Kolesarji! Najboljša kolesa so svetovnoznana pristna Styria in Helicol kolesa. V Novem mestu ima ista in vse kolesarske potrebščine vse po tovarniški ceni na prodaj Fran Perko.

Izvrstne škropilnice

proti peronosperi od obče znane dunajske tvrdke Ig. Heller ima v zalogi in prodaja po znižani ceni

A. Pauser ml. v Novem mestu.

(93-3)

P. n.

Prečastiti duhovščini, gospodom uradnikom in slav. občinstvu naznanjam ter se priporočam, da imam

veliko zalogo v suknenem blagu.

Tudi nepremočljive lodne iz kamelnih dlak za haveloke ponudim po najnižji ceni. Ravno tako izvršujem obleke po najnovejšem kroju in nizki ceni, po dogovoru tudi na obroke. Ustreči hočem vsaki želji cenjenih gg. naročnikov. Za okusno delo jamčim.

Z odličnim spoštovanjem

(122-19)

Jakob Mikolič.

Mesarski učenec se takoj sprejme v Novem mestu pri Friderik Schwarz-u. (118-2)

Učenec dobrih starišev se sprejme po dogovoru. Poizve se pri Franc Zupan-u v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 5 (72-5)

Novo izvrstno kolo za dame

se prodaja

za polovično ceno!

Kje pove opravništvo „Dol. Novic.“

Naznanilo.

Prostovoljnim potom se v last prodaja ali pa v najem dá na več let posestvo eno uro daleč od Trebnja na Dolenjskem, ležeče tik vode „Mirne“, katero obstoji iz enega mlina v dobrem stanju in gospodarskim poslopjem, zraven je podrti mlin, kateri se lahko zopet popravi ali pa kaka druga tovarna napravi; travnikov, njiv, gozda in pašnikov (vsega vkup 9 johov), da se lahko vrši živinska in svinjska reja z dobrim vspehom. Natančni pogoji se izvedó ustmeno ali pismeno pri gosp. Jakob Petrovčič-u, trgovcu v Trebnjem, ali pa pri lastnici Mariji Teran v Dolini. (100-3)

Franc Kastelic, Kandija

priporoča

(112-3)

svojo bogato zalogo v brizgalnicah

(ali šprice iz škarjem), cevi za brizgalnice, galico, žveplo in mehove za žveplati, kakor tudi gumi za cepljenje.

Tudi Vam uljudno priporočam

cement za vodnjake,

kakor tudi železnino in drugo specerijsko blago

po najnižji ceni!

Obče znana, pred 30 leti ustanovljena trgovina z železnino in špecerijskim blagom

Adolf Gustin-a v Novem mestu

priporoča za bližajočo se spomlad vse potrebno orodje za rigolanje vinogradov, najboljše škarje, nože in klešče za požlahtnenje trt, in tudi pri tem potrebne cepilne zamaške, najboljši gumi za cepljenje, kakor tudi cevi iz gume.

Najnovejše patentovane kuprene peronospera brizgalnice po sistemu „Viktoria“, samotvorne, brez sesalke, ter se v jedni minuti priredé za rabo, so silno trajne in v porabi priproste. Tekočino čisto popolnoma izkoristijo ter jo po potrebi ali kakor meglo drobno razpršé, pa tudi za visoke rastline v krepkem žarku visoko poženo. Brizgalke imam pripravljene, da se vsakdo o izvrstni porabi lahko prepriča.

Dalje uljudno naznanjam, da imam za ves obseg novomeškega okrajnega glavarstva samozalogo novega streliva „Dinamon“. To novo strelivo Dinamon ima ravno tako moč in učinek, kakor dinamit, vendar ni čisto nič nevarno, ter se lahko dobiva brez uradnega privoljenja.

Pri tej priliki si usojam tudi priporočiti priznано najboljše in različne žage in razno orodje za rezanje, različno železje in kovinaste stvari. Tudi si usojam opozoriti na moje skrbno zbrano in fino špecerijsko blago, ter se priporočam za obilni obisk, zatrjevaje pošteno in pozorno postrežbo.

Z velespoštovanjem

A. Gustin.

(94—2)

Prodaja

iz konkurza Küssel & Končan, Novo mesto
se je pričela.

Prodajalo se bode oblačilno blago,
špecerija in železnina

na drobno in debelo.

Trgovcem iz dežele se nudi vgodna prilika za
nakup gori navedenega blaga.

(135—1)